

Kontrola podatkowa w firmie - co wolno kontrolującemu, cz. III

Prawnik radzi Na pytania dotyczące praw i obowiązków kontrolowanego podmiotu odpowiada radca prawny Maciej Kucharski, partner w Kancelarii Radców Prawnych Hałoń & Kucharski sp.p.

- W poprzednim odcinku zajmowaliśmy się kontrowersjami wokół czasu trwania kontroli. Czy jednak kontrolowany przedsiębiorca lub osoba przez niego wskazana mają obowiązek przez cały czas uczestniczyć we wszystkich czynnościach podejmowanych przez kontrolującego?

- Kontrolowany ma prawo uczestniczyć we wszystkich czynnościach kontrolnych osobiście lub może wskazać osobę upoważnioną do działania w jego imieniu. Z drugiej jednak strony, może w każdym momencie bez podawania przyczyny zrezygnować z udziału w czynnościach kontrolnych, przy czym powinien zrobić to na piśmie. Za skuteczną rezygnację z udziału w czynnościach uznaje się także potwierdzenie tego faktu przez urzędnika sporządzającego odpowiednią adnotację i dołączającą ją do protokołu z przebiegu czynności kontrolnych. Warto pamiętać, że odmowa sporządzenia przez przedsiębiorcę kontrolowanego rezygnacji z udziału w czynnościach kontrolnych na piśmie nie stanowi przeszkody dla dalszego prowadzenia postępowania kontrolnego.

Co, jako podmiot kontrolowany, powinniśmy zapewnić urzędnikom?

- Urzędnicy kontrolujący mają prawo wstępu na teren nieruchomości kontrolowanego przedsiębiorcy, do zajmowanych przez niego pomieszczeń, ale wówczas, gdy zostały one wskazane, jako miejsca wykonywania działalności gospodarczej lub jako siedziba kontrolowanego, ewentualnie jeśli to niezbędne do ustalenia zobowiązania podatkowego, albo też dla

FOT. MATERIAŁY PRASOWE

zweryfikowania poniesienia wydatków na cele mieszkaniowe uprawniających do skorzystania z ulg. Warto jednak podkreślić, że już oględziny lokali mieszkalnych (lub ich części) mogą zostać dokonane wyłącznie za zgodą kontrolowanego i to jedynie wówczas, gdy jest to niezbędne do zweryfikowania złożonej przez podatnika deklaracji oraz innych dokumentów potwierdzających poniesienie wydatków na cele mieszkalne. Jeśli chodzi natomiast o korzystanie z „infrastruktury” biurowej, to należy zapewnić kontrolującemu warunki do pracy, a w miarę możliwości udostępnić samodzielne pomieszczenie i miejsce do przechowywania dokumentów. Nie oznacza to jednak obowiązku np. przeniesienia wszystkich pracowników do jednego pokoju lub zmiany czasu ich pracy dla zapewnienia takiego pomieszczenia dla urzędników kontroli. Jeśli jednak wolnym pomieszczeniem dysponujemy, powinniśmy je udostępnić kontrolującemu. Warto podkreślić, że czynności kontrolne mogą być prowadzone przez osiem godzin dziennie, nawet jeśli przedsiębiorca na czas kontroli postanowi skrócić czas swojej normalnej, codziennej działalności.

A jak kształtują się uprawnienia kontrolującego w zakre-

sie kopiowania dokumentów?

Jeśli chodzi o prawo do kopiowania dokumentów, urzędnik kontroli ma prawo do sporządzania kopii udostępnionych mu dokumentów, akt, ksiąg rachunkowych lub do uzyskania ich w formie elektronicznej. Może też własnoręcznie sporządzać z nich odpisy lub na ich podstawie prowadzić notatki. Niestety praktyka pokazuje, iż koszty tego działania – zwłaszcza kopiowania dokumentów – obciążać będą kontrolowanego przedsiębiorcę.

Czy kontrolowany ma obowiązek przedstawiać dokumenty tylko w języku polskim?

Niestety, nie mam dla Czytelników dobrych informacji. W świetle obowiązujących przepisów, na żądanie kontrolującego, kontrolowany ma obowiązek przedstawić nieodpłatnie tłumaczenia na język polski sporządzonej w języku obcym dokumentacji dotyczącej spraw będących przedmiotem kontroli, jakkolwiek z drugiej strony brak tłumaczenia dokumentu obcojęzycznego nie pozbawia go statusu dowodu w późniejszym postępowaniu podatkowym. Innymi słowy oznacza to, iż dokument ten, niezależnie od jego sporządzenia w języku obcym, powinien być wzięty pod uwagę przez organ prowadzący postępowanie podatkowe przy ustalaniu realizacji obowiązków podatkowych przez podatnika.

Czy policja może uczestniczyć w czynnościach kontrolnych?

W wyjątkowych wypadkach, gdy kontrolujący napotyka na opór kontrolowanego

przedsiębiorcy, uniemożliwiający lub utrudniający przeprowadzenie czynności kontrolnych – np. blokowanie wstępu na posesję, czy wypychanie urzędników z pomieszczeń, mogą zwrócić się do policji, Straży Granicznej lub straży miejskiej o pomoc. Podobnie będzie w sytuacji, gdy urzędnicy spodziewają się, że napotkają na taki opór przy nierozpoczętych jeszcze, ale planowanych dopiero czynnościach. Nie będzie jednak podstawy do sięgnięcia po pomoc lub asystę tych organów w przypadku nieobecności kontrolowanego na miejscu kontroli, a w konsekwencji, braku możliwości wejścia na nieruchomość objętą kontrolą. Brak jest bowiem aktywnego działania kontrolowanego, które moglibyśmy uznać za „opór” w rozumieniu przepisów.

Kolejne kontrowersyjne zagadnienie wiąże się z obowiązkiem złożenia przez kontrolowanego w toku kontroli oświadczenia o stanie jego majątku...

Istotnie, w praktyce zdarza się niejednokrotnie, że kontrolujący już na samym wstępie kontroli, wskazując na uzasadnione ich zdaniem przypuszczenie ukrywania obrotów lub przychodów, mających znaczenie dla określenia wysokości zobowiązania podatkowego, zobowiązują kontrolowanego do złożenia oświadczenia o stanie jego majątku na określony dzień pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. Takie postępowanie stosowane jest przez kontrolujących najczęściej w postępowaniu w sprawach opodatkowania dochodów nieujawnionych, należy

natomiast uznać, iż praktyka ta nie jest właściwa, ponieważ wezwanie do złożenia oświadczenia powinno nastąpić dopiero wtedy, gdy organ sam już ustalił pewne okoliczności, zarówno co do poczynionych wydatków, jak i możliwych do poznania na podstawie dostępnych znanych przychodów podatnika, a ich ocena zrodziła uzasadnione przypuszczenie co do nieujawnienia wszystkich przychodów.

A czy kontrolowanemu grozi jakaś sankcja za odmowę złożenia oświadczenia o stanie majątku?

Pomimo kontrowersji z tym związanych i niejednoznaczności podejścia do tematu przez sądy administracyjne, należy raczej uznać, iż odmowa wypełnienia oświadczenia nie może

skutkować nałożeniem na kontrolowanego kary porządkowej, ponieważ nie można jej potraktować ani jako odmowy złożenia wyjaśnień, ani jako odmowy udziału w czynności – jakkolwiek trzeba przyznać, iż zdarza się, że organy podatkowe próbują w ten sposób wymóc na podatniku poddanie się temu obowiązkowi. Natomiast niezłożenie oświadczenia obejmującego wydatki podatnika skutkuje najczęściej ustaleniem tychże wydatków na podstawie danych statystycznych, ewentualnie również przy udziale biegłego, jeśli są to wydatki np. na budowę domu.

Za tydzień
Napiszemy o zakończeniu kontroli, jej efektach i możliwościach obrony przez kontrolowanego przedsiębiorcę

Kontrola krzyżowa

Oznacza ona prawo do sprawdzenia u kontrahentów kontrolowanego przedsiębiorcy prawidłowości i rzetelności (zgodności ze stanem faktycznym) dokumentów, pod warunkiem, że prowadzą oni działalność gospodarczą. Nie może natomiast obejmować odbierania wyjaśnień, przesłuchania świadków, oględzin lub przeprowadzania jakichkolwiek

dowodów innych, niż dowód z dokumentów. W praktyce kontrola krzyżowa oznacza, iż każdy podmiot, który dokonywał lub dokonuje z kontrolowanym podatnikiem transakcji, które były lub mogą być objęte zakresem kontroli podatkowej, może zostać zobowiązany do udostępnienia dokumentów bez konieczności uzyskania przez urzędników odrębnego upoważnienia.

Prawnik pomoże w kłopotach

Prowadzisz firmę i masz problemy? Wyślij e-mail z pytaniem pod adres: redakcja@prasa.gda.pl Prawnicy - specjaliści od prawa pracy i prawa

gospodarczego - doradzą na łamach, jak wybrnąć z trudnej sytuacji. Pomogą zinterpretować przepisy prawa. Odpowiedzi na pytania zamieścimy na łamach.

Lektury z szuflady biurka

Dobrze mieć w rękawie plan B i... Starbucksa

Choć napisane przez różnych autorów i wydane przez odmienne wydawnictwa - doskonale się uzupełniają. Co więcej, pierwsza książka często odwołuje się do tego, o czym traktuje druga. Obie prezentują plan B.

Wydany przez Onepress poradnik „Plan B. Otwórz się na nowe, lepsze perspektywy dla Twojego biznesu” Johna Mullinsa i Randy’ego Komisarza, to opowieści o drugich szansach, po jakie sięgamy, gdy pierwszy biznesplan zawodzi. Jednak autorzy nie traktują

planu B jako koła ratunkowego. Raczej jako lepszy pomysł niż ten, jaki przyszedł do głowy za pierwszym razem. Rzecz w tym, aby przestać myśleć wąskotorowo i niewolniczo przywiązywać się do pierwotnego harmonogramu.

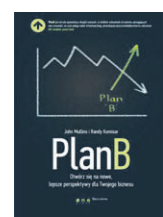
Autorzy proponują skoncentrowanie się na głównych elementach - będących fundamentem rentowności każdego biznesu. Jednocześnie przestrzegają przed zadawalaniem się połowicznym sukcesem, czyli znalezieniem sposobu

na biznes, który przynosi zyski, ale nie pozwala wykorzystać całego swojego potencjału.

- Gdyby twórcy takich firm, jak Google, PayPal lub Starbucks, trzymali się swojego pierwotnego biznesplanu, prawdopodobnie nigdy byśmy o nich nie usłyszeli - podkreślają John Mullins i Randy Komisar, jakby przeczuwając rozwinięcie swych słów w wydanej przez Znak Literanova biznesowej spowiedzi Howarda Schultza - „Starbucks. Sztuka wyciągania wniosków z pora-

żek, czyli rewolucyjny przepis Schultza na wielki sukces”.

A wszystko zaczęło się od tego, że w pewne wtorkowe popołudnie w lutym 2008 roku Starbucks zamknął wszystkie swoje lokale w Stanach Zjednoczonych, a wywieszona na 7100 drzewiach informacja głosiła: „Potrzebujemy trochę czasu, by ulepszyć nasze espresso. Przygotowanie dobrego espresso wymaga wprawy. Dlatego też postanowiliśmy poświęcić się udoskonaleniu tej sztuki”.

Redaguje:
Kamila Kubik
k.kubik@prasa.gda.pl
tel. 58 300 33 40

Reklama:
Gdańsk:
Targ Drzewny 9/11
tel. 58 300 32 81, 300 32 84
Gdynia:
ul. 10 lutego 11 (C.H. Batory)
tel. 58 660 65 04

Prenumerata

Zamów już teraz!
801 15 00 26

To, co z tej i następnych decyzji Howarda Schultza w kolejnych latach wyniknęło - podziwiane jest przez teoretyków i praktyków biznesu do dziś. Podziwiane, choć nie zawsze z sukcesem wdrażane... (N)